

קונטרס

אִיזָהוּ גְבוּר

יגלה את מעלת האדם שחזק באמונה בו
יתברך, אשר הוא הגבור הכי גדול, והוא יעבור
את זה העולם בשלום, וינצח כל ימי חייו,
אשרי לו!



בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש



הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

הכתבת להשיג את הספר הזה
וְכֹל סִפְרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרֵ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסִפְרֵי תַלְמִידָיו הַקְדוּשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל הַקְדֹּשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

1129 42nd st.

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

מוסדות "היכל הקדוש" חסידי ברסלב בארץ ובחו"ל
שֶׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת "יִשְׁמַח צַדִּיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל"
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א - הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל
ר' ר' נחמן מברסלב 1, ת.ד. 421 יבנאל, 15225
טלפון רב קוי: 04-6708356 - פקס: 04-6708359

דָּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי : info@breslevcity.co.il

אָתָר אִינְטֶרְנֶט : www.breslevcity.co.il

קונטרס

איזהו גבור

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, אשר העקר בזה העולם הוא להתחזק באמונה פשוטה בהקדוש-ברוך-הוא, אשר אין עוד ערכות ונעימות כמי שמתחזק באמונה בבורא יתברך שמו. וזו גבורת היהודי שמצליח בחיים — כשנכנס בתוך האמונה, ומאמין בו יתברך שמחיה ומתיה ומקיים את כל הבריאה כלה, אדם זה הוא החזק בעולם והגבור הגדול ביותר. אנו נתקלים בכל יום ויום בכני-אדם שונים, בעלי בעיות שונות, אשר עובר עליהם מה שעובר, עד שישנם המתאשים מחייהם, לא מוצאים עצמם וממרמרים מאד, ורעים ומרים חיהם, ושואלים זה לזה: מה עושים?! איך מצליחים?! איך עוברים את זה העולם?! ומה התרוץ להשיבם? אמונה. כשיהודי חזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ויודע שכל

הקורה בעולם — דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, כמאמרם ו"ל (חל"ז ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-בן מכריזין עליו מלמעלה. כשיודע אדם ידיעות אלו, אזי חזיו הולכים בצורה אחרת, כי יודע שיש בורא כל עולמים, ואף שעובר עליו איזה משבר, יש לו הכתכת להיכן לפנות ולברח — רק אל הקדוש-ברוך-הוא, כי רק הוא יתברך יכול לעזור בכל היסורים שעוברים עליו. וזה נקרא גבור אמתי, שיודע שכל מאורעותיו הם לטובתו ובהשגחתו יתברך. ולכן כשאדם שואל "איזה גבור?" צריכים לומר לו: זה השולט על יצרו. ועקר היצר הרע זה כפירות ואפיקורסות, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לו), שהיצר הרע רוצה רק לעקר את האדם מהעולם הזה והעולם הבא, ומכשילו בכל מיני עברות וחטאים, העקר לקלקל לו את האמונה. כמובא בדברי רבנו ו"ל (ספר-המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס כפירה באדם; וכמו שאומר הנביא (ישעיה נט): "כי עונתיכם היו מבדלים ביניכם לבין אלקיכם"; כשאדם חוטא, בר מינן, הוא בונה מתצה בינו לבינו יתברך, עד שיש בני-אדם שכל-כף מר להם,

שחושבים שהכל בא מעצמו. ואלו היסורים הגדולים ביותר, שאין לאדם למי לפנות בעת צרה. ובאמת המאמין האמתי, מאמין שהכל ממנו יתברך, וכל היסורים שעוברים עליו הכל לטובתו, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה ט'): "טוב מאד" — זו מדת יסורים, שעל ידה הבריות באים לחיי העולם הבא; חולפים על האדם כל-כך הרבה משברים, ויש לו טענות על הקדוש-ברוך-הוא — "למה עוברת עלי מרירות רבה כל-כך?! מה רוצה ממני הקדוש-ברוך-הוא!?" עד שיש בני-אדם שחושבים כאלו הקדוש-ברוך-הוא רוצה לנקם בהם, פי נפלו לקטנות המחין והדעת. ובאמת אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ה.): כל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בו — מדכאו ביסורים, ואם קבלם — יראה זרע יאריך ימים; אנו רואים אדם ישן, ואין יודעים אם באמת הוא ישן, או שחס ושלום, שבק חיים לכל חי, פי קוראים אותו ואינו עונה, וכדי לודא — נותנים לו צביטה, וקופץ ומתעורר, אזי יודעים שחי הוא. כמו-כן כביכול הקדוש-ברוך-הוא, אוהב את כל יהודי, וקורא אותו בכל יום, בכל שעה ורגע, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר,

חלק א', סימן נד), שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַמֵּז רְמִיז
לְכָל אָדָם בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע שִׁיתְקַרֵּב
אֵלָיו, אֲבָל מִסְפֵּן הָאָדָם, אֵינָנו זוֹכֵה לְהִבִּין אֶת
הַרְמִיזִים, לְהַשְׁכִּיל שְׁקוּרָאִים אוֹתוֹ, עַל-פֶּן הוּא
מִסְתּוֹבֵב וְהוֹלֵךְ לְדַרְכּוֹ, וְאִזּוּ הוּא סוֹבֵל יִסּוּרִים מְרִים
יוֹתֵר, עֲנָשִׁים קָשִׁים לְאִין עֲרֹף. וּמָה קוֹרָה לְבִסּוּף?
מִתְאֹנֵן, מְטִיחַ דְּבָרִים כְּלָפִי מַעְלָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן,
וְאֵינוֹ קוֹלֵט כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחַמְנָן,
וְרוֹצֵה בּוֹ, אֲלָא כָּל מָה שֶׁקִּבַּל מִכּוֹת, זֶה מִחֲמַת
שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֵה שִׁיחֲזוֹר אֵלָיו וַיִּדְבֵּר לְפָנָיו,
וַיִּתְחִיל לֹאמֹר: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ,
חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ, וְהִרַע עֲשִׂיתִי עַד
עַכְשָׁיו, וְאֲנִי מִתְחַרֵּט, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמֵי מֵהַיּוֹם
וְהַלָּאָה לְהִשְׁתַּנּוֹת". יְהוּדֵי אֵינוֹ יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר
מֵה הַדְּבוּרִים הֵלְלוּ גוֹרְמִים לְמַעְלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
כִּשְׁהוּא מְלֵא צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מָר לוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד
שֶׁסוֹבֵל יִסּוּרֵי תַּפְת, וְאֵינוֹ רוֹאֵה שׁוּם אוֹר בְּקִצָּה
הַמִּנְהַרְהָ, אֲבָל אֵינוֹ מִתְיָאֵשׁ, וּבָא לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְשָׂר
שִׁירָה, וְאוֹמֵר: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלַי, זֶה רַק מִמֶּךָ, אֲתָה רוֹצֵה מַשְׁהוּ מִמֶּנִּי,
אֲבָל אֵינְנִי מִבִּין, אֲנִי שָׂר לְפָנֶיךָ שִׁירָה, וּמוֹדָה לְךָ
עַל הַכֹּל". אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שׁוּחַר טוֹב

תהלים יח): לא כל מי שאומר שירה אומר, אלא כל מי שנעשה לו גם ואומר שירה, בידוע שמוחלים לו כל עוונותיו, ונעשה בריה חדשה. אדם הנמצא במצבים הקשים ביותר בחיים, ואינו מתאש, אלא בא לפניו יתברך, הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו נסים ונפלאות. וזו מעלת הצדיקים הקדושים, הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שעובר עליהם מה שעובר, ומתחזקים יותר. חכמינו הקדושים אומרים (אבות פרק ה'): בעשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם. אברהם אבינו היה הראשון שגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא, עד כדי כך שאומרים חכמינו הקדושים (ספרי האזינו שיג): עד שלא בא אבינו אברהם לעולם, כביכול, לא היה הקדוש-ברוך-הוא מלך אלא על השמים, אבינו אברהם המליכו על השמים ועל הארץ. גם הגויים יודעים שיש אלקים חיים ומלך עולם, אלא אומרים שהוא מסתתר בשמים, ומזה בא שעושים עבודה זרה, ומחפשים אחד שינהיגם בזה העולם, הם מכניסים אמצעי בינם לבינו יתברך, אבינו אברהם מסר נפשו וגלה ופרסם אותו יתברך לכל הבריות, עד שכלם קראוהו יתברך: אלהי הארץ; כי אברהם אבינו דבר עם כל אחד ואחד מהקדוש-

ברוך־הוא, עד שפל אחד ידע שהבורא יתברך שמו
 נמצא גם בזה העולם. ולכן אומרים חכמינו
 הקדושים (בראשית רבה, פרשה מג): אמר לו הקדוש־ש־
 ברוך־הוא לאברהם, אני לא היה שמי נפר לבריותי
 והכרת אותי בבריותי, מעלה אני עליך כאלו אתה
 שתף עמי בבריתו של עולם; אברהם אבינו נעשה
 שתף, כבכול לשכינה. וזה מה שרוצה מאתנו
 הקדוש־ברוך־הוא, שנדבר אליו, שנפרסם אותו
 לכלם, שנדע ממנו יתברך, אז ימתקו מאתנו כל
 הדינים, ונזכה להיות גבורים אמתיים, כי "איזה
 גבור?" מי שתזק באמונה. כי מי שחדור עמק
 באמונה, הוא זוכה לסבלנות, כמובא בדברי רבנו
 ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), שמי שיש לו
 אמונה, יש לו פח הגדל וכח הצומח, ושום רוח
 רעה אין בכחה לעקרו, יש לו סבלנות ואריכות
 אפים. ולכן לא בתנם שאומרים חכמינו הקדושים
 (אבות פרק ד'): איזהו גבור? הכובש את יצרו,
 שנאמר (משלי טז): "טוב ארץ אפים מגבור ומושל
 ברוחו מלכד עיר". עקר גבורת האדם — שלא
 יהיה כעסן, שלא יתרגז על כל דבר, שזו המדרגה
 העליונה ביותר — כשאדם סבלן, וכל אשר עובר
 עליו מקבל באהבה, ומחייף לכל אחד והוא בשלום

עם כלם, ושום דבר אינו יכול לשברו, והוא נקרא
 גבור. ולכן כשחכמינו הקדושים אומרים: איזהו
 גבור? הפוכש את יצרו, שמביאים את הפסוק:
 "טוב ארך אפים", כי העקר זה אריכות אפים
 וסבלנות, ועם אמונה אדם קונה לעצמו סבלנות,
 ואין מדה יפה יותר בחיים כמו הסבלנות, ולהפך
 — אין מדה מגנה יותר ממדת הפעם. ואומרים
 חכמינו הקדושים (פסחים טו:): כל אדם שפועס, אם
 חכם הוא — חכמתו מסתלקת ממנו; רואים
 בני-אדם הנכנסים בעצבים ומאבדים עשתונותיהם
 וקורעים בגדיהם, צורחים, צועקים וצווחים
 כמטרפים וכו'. ולכן אומרים חכמינו הקדושים
 (שבת קה:): המקרע בגדיו בחמתו והמשבר פליו
 בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו, יהא בעיניך
 כעובד עבודה זרה; כי מי שיש לו אמונה
 בהקדוש-ברוך-הוא, שמלא כל הארץ כבודו, ודבר
 גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו אלא בהשגחת
 המאציל העליון, הוא סבלן גדול, ושום דבר
 בעולם אינו יכול להזיזו, ואף פעם לא יהיה בכעס,
 אף ברגע שמאבד אמונתו, הוא חלש גדול מאד,
 ומתכעס על כל דבר פשוט, או משבר פלים מרב
 חמה, או מקרע בגדיו מתוך עצבים וכעס וכו'.

ואומר: לא אכפת לי שום דבר וכו', והכיצד הוא נראה? פתיה טורפת, ואמלל הוא ביותר, חזיו אינם חיים, ואין יותר חלש ממנו. ולהפך — "איזה גבור?" מי שיש לו אמונה בבורא יתברך שמו, והוא סבלן גדול, הוא מנצח תמיד; כי את כלם יכולים לשבר, אבל לא את מי שיש לו אריכות אפים ועצביו חזקים מאד.

ואיך זוכים לזה? על-ידי אמונה, ואיך זוכים לאמונה? על-ידי שמדברים אליו יתברך בשפת האם שלו, שזו נקראת התבודדות. ואומר רבנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): כשאדם יודע שהכל בהשגחה, יכול לסבל את כל הצרות שעוברות עליו, ולא מבעי הצרות שמחוץ לגוף, שאחד מציק ומבזה אותו, אלא אפלו צרות שבגוף, שכוּאב לו איזה אבר, על-ידי תפלה שמבקשו יתברך — סובל את הכל. וזה היה כח אלישע הנביא שפעל ישועות לעצמו ולאחרים רק על-ידי תפלה. כמאמרם ו"ל (מגלה כז): כל הנסים שעשה אלישע היו על-ידי תפלה. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה), שהתבודדות היא מעלה עליונה מהכל, דהינו שאדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא

בשפת האם שלו, אָזי חי חיים טובים ביותר, כי יש לו למי לפנות בעת צרה, הוא איננו לבד, ולכן אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא וירא א'): אָמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, הוּו זְהִירִים בתפלה שאין מדה אחרת יפה הימנה, והיא גדולה מכל הקרבנות, ואפלו אין אדם פדאי לענות בתפלתו ולעשות חסד עמו, כיון שמרבה בתחנונים, אָני עושה חסד עמו; תפלה היא הקשר בין האדם לבורא עולם. תפלה היא הצנור המוריד את השכינה בעולם. ואומרים חכמינו הקדושים (תנחומא נשא): מיום שברא הקדוש-ברוך-הוא עולמו נתאנה שיהיה לו דירה בתחתונים. הקדוש-ברוך-הוא רוצה לגור בינינו. וזו מעלת אברהם אבינו, שאמר לו הקדוש-ברוך-הוא: אָני לא היה נפר שמי בכריותי, והפרת אותי בכריותי, חייך, שאתה נעשה שתף עמי בכריתו של עולם (בראשית רבה, פרשה מד); אברהם אבינו היה הראשון שגלה ופרסם לכלם את הקדוש-ברוך-הוא, עד שידעו כלם שיש מלך עולם חי וקיים, שמנהיג את כלם בהשגחה פרטית, אָמר לו הקדוש-ברוך-הוא: אתה שתף עמי; וזה סובב על כל יהודי, אם הוא חזק באמונה, הוא הגבור, ויכול לנצח במלחמה; כי

בְּאֵמֶת כָּל יְהוּדֵי נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּמִלְחָמָה גְּדוּלָה
מְאֹד, הַיֵּצֵר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְהַעֲקָר — בְּכַפִּירוֹת
וְאִפְיֻקוּרְסוֹת. וּבַפְּרָט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, בְּדוֹר הָאֲחֵרוֹן
הַזֶּה, שְׁאֲנוּ מְקוּיִם וּמְצַפִּים כָּבֵד בְּכָל יוֹם, בְּכָל
שָׁעָה וְרַגַע לְהַגְאֵל, הַנְּסִיּוֹן הָאֲחֵרוֹן, אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לֵה, וְסִימָן רכ) יְהִיָּה בְּעֵינַי אֲמוּנָה,
שְׁיִבְאוּ הָעַרְב־רֵב וְלֹא יִתְבַּיְשׁוּ לְדַבֵּר פְּתוּחַ נֶגֶד
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְנִגְד כָּל הַקְּדוֹשׁ לְעַם יִשְׂרָאֵל,
וְהֵם יִצְלִיחוּ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל: אוֹי, מִי יוּכַל לְעַמֵּד
אֶז בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, מִי יוּכַל אֶז לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא?! כָּל הָעוֹלָם יְהִיָּה מְלֵא כְּפִירוֹת
וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, "כֹּחֵי וְעֲצָם יָדֵי, עֲשֵׂה לִי אֵת הַחֵיל
הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), כָּל אֶחָד יִחְשַׁב שֶׁהִכֵּל טָבַע,
מְקָרָה וּמְזֵל, וּמִי שִׁיּוֹתֵר חֲזָק — הוּא יִצְלִיחַ,
בְּשָׁעָה שֶׁהִכֵּל דְּמִיּוֹן אֶחָד גְּדוּל. רוֹאִים שְׁאֲתָמוּל
אָדָם חָשַׁב שֶׁהוּא יַעֲשֶׂה וְהוּא יִכְבֹּשׁ וְהוּא יִנְצַח,
וּבְאֵמֶת בָּנָה וְכִבֹּשׁ וְנִצַּח, וְהַיּוֹם כָּבֵד אֵינָנוּ בְּזֶה
הָעוֹלָם, אֶז אֵת מִי נִצַּח וּמָה בָּנָה? מְאוּמָה! הַכֵּל
פָּרַח, הַכֵּל חָלַף בְּרוּחַ, נִשְׁמָתוֹ חֲזָרָה לְצוּר
מִחֻצְבְּתָהּ, עִם מָה? עִם כָּלוּם! אֵיזוֹ בּוֹשָׁה. אֲבָל אִם
אָדָם חֲזָק בְּאֲמוּנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּוָּדַע
שֶׁהִכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת, וְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ זֶה עֲצָם עֲצָמִיּוֹת

חיות אלקותו יתברך, ודומם, צומת, חי, מדבר, זה לבוש לגיבי רוחניות חיות אלקותו יתברך, אז כל דקה שחושב מזה, הוא נדבק באין סוף ברוך הוא, עד שזוכה שתאיר נשמתו בהארה נוראה ונפלאה מאד. וזו מדרגת הצדיקים, שזוכים כל רגע להיות דבוקים באמתת מציאותו יתברך. ובאמת כל יהודי יכול לזכות לזה, אבל הוא צריך להתחזק באמונה, כי "איזהו גבור" ? מי שחזק באמונה, ויודע, שהכל בהשגחה פרטית ממנו יתברך. ולבסוף מתגלה אליו הקדוש-ברוך-הוא, ואיזה אור חש ! כל דקה ושניה שחושב מאתו יתברך, מקיים מצות עשה של "ודבקת בו" — יחוד הו"ה ברוך הוא, וכן מתחיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא; כי מי שאין לו אמונה, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), איננו יכול לדבר אליו יתברך, אף מי שמאמין שהקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, והוא יתברך פה אתנו, עמנו ואצלנו ושוקד על שפתותינו, אדם זה תמיד ידבר אליו יתברך.

ולכן, בני ובנותי היקרים! הבה נקח עצמנו עכשו בידינו להתחיל מחדש, על אף שעבר עלינו מה שעבר, צרות ויסורים, מרירות והרפתקאות,

באו נקנה לעצמנו מדת הסבלנות, לא להיות בכעס. אשר אומרים חכמינו הקדושים (תענית ד.) מבעי ליה לאינש למילף נפשיה בניחותא, שנאמר: "והסר כעס מלבבך"; אדם צריך להרגיל עצמו לדבר בנחת, כמו שכתוב (קהלת ט, יז): "דברי חכמים בנחת נשמעים", ולקבל את כלם בסבר פנים יפות, ואז יאהבו אותו כלם. רואים בני-אדם מתלוננים: "למה לא יכולים לסבל אותי, למה לא יכולים לומר לי שלום?! היתכן שעשיתי לזה טובה, ומשלם לי רעה?!!" וכן הלאה יש לכל אחד ואחד מאתנו קשיות, אשר הכל בא מחמת חסרון אמונה, כי אנו מצפים לקבל מהזולת משהו, וכשאיננו מקבלים את מבקשנו, אנו נשברים. אבל אם היינו חזקים באמונה, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, אז איננו צריכים אף אחד, אדרבה, אנו מכבדים את כל אחד, אנו מקדימים שלום לכל אדם, ואנו נותנים לכלם, ואיננו מקבלים. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (אבות, פרק ד'): איזהו מכבד? המכבד את הבריות, שנאמר: "כי מכבדי אכבד ובזי יקלו"; אם אדם מכבד את כלם, ומקדים שלום לכל יהודי, סימן שהוא דבוק במלא כל

הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי אֵינוּ מְחַכֶּה שֶׁהוּא יְקָדִים לוֹ
שָׁלוֹם, אֲלֵא הוּא מְסַבֵּיר פָּנִים לְכָל אֶחָד, וַיֵּשׁ לוֹ
סְבֻלָּנוֹת לְכֻלָּם, וּבִזָּה מֵרָאָה שֶׁהוּא הַגִּבּוֹר הָאֲמִתִּי,
בְּאֲשֶׁר הוּא חֹזֵק בְּאֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְאֵינָנו מְצַפֶּה שִׁישִׁיבוּ לוֹ טוֹבָה, [נֶאֱשָׁר זֶה אֵף פַּעַם
לֹא יִקְרָה, כִּי זֶה טַבַּע שֶׁל הָאָדָם, שֶׁעוֹשִׂים לוֹ
טוֹבָה, וּמְחִזִּיר רָעָה], אֲלֵא הוּא מְמַשִּׁיף לַעֲשׂוֹת
טוֹבוֹת לְאַחֲרִים, וְדַבֵּק בְּמִדּוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמֵאֲמָרָם
ז"ל (יְרוּשָׁלַיִם בְּרִכּוֹת ה, ג): כְּמָה דַּאֲנָא רַחֲמֵן בְּשָׂמַיִם,
כִּף תְּהוּוִין רַחֲמֵנִין בְּאַרְעָא. וְכֵן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (סְפָרֵי עֶקֶב מֵט): "לָלַכְתָּ בְּכָל דְרָכָיו" —
אֵלוֹ דְרָכֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵל רַחוּם וְחַנוּן, מֵהַ
מְקוֹם נִקְרָא רַחוּם וְחַנוּן, אֵף אֶתְהָ הָיִי רַחוּם
וְחַנוּן. הִבֵּה לֹא נַחֲכָה שֶׁהוּא יִתֵּן לָנוּ תְשׁוּמַת לֵב
וְכוֹ, כִּי "אֵיזֶהוּ גִבּוֹר?" מִי שֶׁחֹזֵק בְּאֲמוּנָה
בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵזִי נוֹתֵן תְשׁוּמַת לֵב לְכֻלָּם,
וְאֵינוּ מְצַפֶּה לִיחֶס וְכְבוֹד מְזוּלָתוֹ. וְלִכֵּן אוֹמְרִים
חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲבוֹת פָּרָק ד'): אֵיזֶהוּ עֲשִׂיר?
הַשִּׁמְח בְּחֻלְקוֹ, שְׂנֵאָמַר: "יִגִיעַ כְּפִיךָ כִּי תֹאכֵל
אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ", אֲשֶׁרִיךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ
לְעוֹלָם הַבָּא. בְּנִי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִיּוֹדְעִים אֶתֶם
מִיֵּהוּ הָעֲשִׂיר הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר? מִי שֶׁשִּׁמְח בְּחֻלְקוֹ,

ואינו מקנא באף אחד, אשר מדת הקנאה מגנה ביותר, ובעטייה אדם מתכעס ומתקוטט עם זולתו; כי כשאדם בכעס ובעצבים, סימן שבוערת בו מדת הקנאה. וכמאמרם ז"ל (במדבר רבה, פרשה ט'): אין קנאה אלא לשון כעס, והקנאה אוכלת באדם בכל פה, עד כדי כף, שאומרים חכמינו הקדושים (שבת קנב:): כל מי שקנאה בלבו — עצמותיו מרקיבים, עוד בחיים חיותו הקנאה אוכלת אותו, ועצמותיו נרקבים, אשר הכל בא מחסרון אמונה; כי מי שמאמין בהקדוש-ברוך-הוא, הוא תמיד שמח, כי אין עוד שמחה כשמחת האמונה, אשר אצלו יתברך פתוב (דברי-הימים א' טז): "עו וחדנה במקומו". ולכן מי שחזק באמונה, הוא תמיד מרצה בחלקו, ואינו מתבלבל מאף אחד, אינו מקנא ואינו מתאוה לחלקם של אחרים, ואינו מתבלבל לא מהאומול ולא מהמחר, הוא יודע אשר אין לו רק היום הזה. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני ב'): אין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום — שמח למחר.

ולכן, בני ובנותי היקרים! "איזהו גבור?" מי שיש לו אמונה, ואז הוא תמיד בשמחה, ועל-ידי-

זה נתרחבת דעתו, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן י'), שאי אפשר להגיע לישוב הדעת ולהרחבת המחין, אלא על-ידי שמחה. ואותיות בשמחה הם אותיות מחשב"ה, כי עקר האדם זה המחשבה שלו, כמובא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא): במקום שאדם חושב, שם כל האדם; אם אדם חושב, שכל הבריאה היא של הקדוש-ברוך-הוא, אזי נכנסת בו סבלנות, וסובל על הכל, ואינו מתרגז כלל וכלל, ומחייך לכלם, ומקבל כל אחד בסבר פנים יפות, ואף אם יפתח מתחרה חנות למולו, הוא איננו נשבר, כי יודע שהקדוש-ברוך-הוא מנסה אותו, ועל-כן הוא בורח רק אליו יתברך. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (יומא לח): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע בפה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; אף אחד בעולם אינו יכול לעשות דבר בלעדי רשותו יתברך; ומי שפחזיק במדרגה זו — נקרא גבור, ויעבר את זה העולם בשלום, ואיננו צריך תשומת לב מאף אחד, אלא יעניק יחס טוב לכלם, ויקדים שלום לכל, והוא תמיד שמח ומכבד ומיקר את כל בר ישראל, וזו המדרגה העליונה ביותר להגיע אליה בזה העולם. ולכן

אומרים חכמינו הקדושים (אבות, פ'ק ד'): איזהו
 חכם? הלומד מכל האדם, שנאמר: "מכל מלמדי
 השכלתי, פי עדותיך שיחה לי". עקר החכמה
 ללמד מכל דבר, החיים הם בית-ספר הכי טוב.
 אדם לומד כל יום ויום דברים חדשים, ולא שיף
 לומר: למדתי כבר חכמת החיים, פי קונים את זאת
 משיף השנים. ולכן לא בחנם שאומרים חכמינו
 הקדושים, שעלינו לכבד את הזקנים ולשמע
 בקולם, פי זק"ן — ז'ה ק'נה ח'כמה. הוא עבר
 בחיים הרבה משברים וגלים, הוא עתיר נסיון
 ובעל חכמת החיים, ולכן הצעירים צריכים לשמע
 בקול מבגרים, וזו מעלת כבוד אב ואם, שצריכים
 לצית את ההורים, ולא לומר: מה ההורים כבר
 מבינים וכדומה?! פי בודאי הם יודעים, וחפצים
 רק את הטוב של ילדיהם. וכיצד יודעים? מחמת
 שעברו בחיים מה שעברו, ויש להם נסיון רב. ולכן
 מצות כבוד אב ואם היא מהחמורה שבחמורות
 (דברים רבה, פ'רשה ו', סימן ב'). ואומרים חכמינו
 הקדושים (קדושין ל:): בזמן שאדם מכבד אביו
 ואמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא, מעלה אני עליהם
 כאלו דרתי ביניהם וכבדוני. וכן כבוד חכמים,
 כבוד לומדי התורה, חשוב מאד, וצריך להזהר

בזה; כי אדם שלמד תורה חמשים שנה, אדם שכל חייו זה תורה, כל חכמת החיים שספג היא מהתורה הקדושה, ועלינו לכבדו וליקרו. ודבר זה צריך לזכר היטב, שיש אחד, שהוא יותר מאתנו, ועלינו לשמע בקולו, ומיהו האחד הזה? ההורים, הרבנים. ולא כמו שהחזירו הערב-רב בנער שלנו להתחצף נגד הורים ומורים, חס ושלום, ולבסוף אותו נער יוצא פרי באושים, גדלים גנבים, לוקחי סמים וכו', ולבסוף מסיימים בבית-ספר, ולו רק היו שומעים בקול הוריהם — איזה פרי הלולים היה יוצא. ואם-כן הערב-רב עקר את הלמוד העמק של כבוד אב ואם, ועלינו להפוך בחזרה ולהחזיר עטרה לישנה, ולקבל על עצמנו מצוה יקרה וחשובה זו. ואם ילדינו יראו איך אנו מכבדים את הורינו, הם יחקו אותנו. ואומרים חכמינו הקדושים (ספא נו): שותא דינוקא בשוקא — או דאבוה או דאמיה; מה שהילד או הילדה מדברים בשוק, זה שמעו או מהאב או מהאם. ולכן עלינו להיות דגמא חיה לילדינו, אם נתחזק באמונה בהקדוש-ברוך-הוא, זה יכניס בנו בטחון עצמי, ולא נצטרך לתשומת לב מאף אחד, ואף ילדינו יחקו אותנו, וגם הם יתחזקו באמונה, ויהיו בעלי בטחון עצמי. אם אנו

נשמר על הדבור שלנו, לא להתרגז ולא להכנס בעצבים, רק לדבר בנחת ובאהבה, ולקבל את כל אדם בסבר פנים יפות, הילדים יראו וינכחו, וגם הם ינהגו כמותנו. אם יראו את כבוד ההורים שלנו, גם הם יכבדו אותנו. ואומרים חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו, פרק כז): כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מן האדם אלא שיכבד אב ואם; וזה חשוב אצלו: תברך יותר מהכל, ולמה? כי בזה שמכבד את ההורים, הוא מחדיר בעצמו ידיעה זו, שיש מי שהוא גבה ממנו, ועליו להכניע עצמו בפניהם, וכשמכניע עצמו בפניהם, אזי מכניע עצמו להקדוש-ברוך-הוא. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (קדושין לא.): בזמן שאדם מצער את אביו ואמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא יפה עשיתי, שלא דרתי ביניהם; כי מגרשים את הקדוש-ברוך-הוא מהבית. כמו-כן הוא בכבוד התורה, כבוד תלמידי חכמים, אדם צריך לדעת, שיש אחד שמבין יותר ממנו, ולא כל דבר הוא יודע, כי מי שאומר שהכל ידוע לו, אין שוטה יותר ממנו, והוא טפש ואויל גמור, כי אפלו החכם הכי גדול נקרא תלמיד חכם, הינו שלומד עוד ועוד, יודע שיש לו עוד מה

ללמד. ואם נחדיר דבר זה בתוך לבנו, כל חיינו יהיו אחרים לגמרי, ונחיה עם הקדוש-ברוך-הוא, נאהב את כל יהודי, ונכבד את כל יהודי. פי למה מוּלְזִלִים בבני-אדם? הסוד הוא, מחמת קנאה. המוּלְזִל הוא חדור במדת הקנאה, ומצפה שיכבדוהו וכו', וכשלא מקבל את הכבוד, הוא מתחיל לשנא את הזולת ולדבר עליו, ומחרחר מריבות וקטטות. והכל — מהעדר אמונה, אשר זה כל פח הסמ"ך-מ"ם, שרוכב על הנחש, להפריד בין האדם להקדוש-ברוך-הוא, ולפלג בין הבריות. ומשיח יתקן את זאת. ולכן משי"ח עולה אותיות נח"ש, פי הוא יתקן את פגם הנחש, שהכניס בפירה ואפיקורסות בעולם, משיח יחדיר אמונה בעם ישראל, גלוי אלקות, כמו שכתוב (ישעיה יא): "ומלאה הארץ דעה [לדעת] את הוי"ה", וכן פתיב (ירמיה לא, לד): "וידעו אותי למקטנם ועד גדולם", ולכן אז יתקיים (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך לכל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'"; כלם ידברו אל הקדוש-ברוך-הוא, כי ירגישו אותו יתברך, ויהיה השלום האמתי, שיהודים יאהבו זה את זה, ויכבדו זה את זה, וירצו לעזר זה לזה, איזה נעם וערבות הוא זה! וכבר אמרו חכמינו

הקדושים (ויקרא רבה, פרשה ט', סימן ט'): גדול השלום, שכל הברכות כלולות בו; ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כו): כשיש שלום בין עם ישראל, אז יכולים להסביר זה לזה איך לחיות את החיים ולשוב בתשובה שלמה. ואין עוד דבר יקר בעיניו יתברך פאהבה ושלום שיש בין עם ישראל, ועוזרים זה לזה.

ולכן, בני ובנותי היקרים! "איזהו גבור?" זה שחזק באמונה, ויודע שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתנו ועמנו ואצלנו, והולך לעזר לזולתו. ובפרט בימים דהיום, איזו מצוה גדולה לעזר לנצרכים, ישנם אלמנות ויתומים, ישנם גלמודים, קשישים, שמחכים ומצפים לעזרתנו, למה לא נחנף את ילדינו לעזר לזולת?! שזה הפלי המחזיק כל הברכות, כמאמר ז"ל (עקצין פרק ג'): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא פלי המחזיק ברכה לישראל אלא השלום; וכן אומרים חכמינו הקדושים (שבת י'): שמו של הקדוש-ברוך-הוא שלום; וברגע שיהודים מחזיקים עצמם ביחד, ואחד עוזר לזולתו, זה מביא לנו את הברכה. וכל זה יהיה בעת הגאולה, כמאמר ז"ל (דברים רבה, פרשה ה', סימן

(יב): גדול השלום, שאין הקדוש-ברוך-הוא מבשר
את ישראל שיהיו נגאלים אלא בשלום, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

